

แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19)
ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

THE GUIDELINES FOR THE ADMINISTRATION OF THE STUDENT CARE'S
SYSTEM IN THE EPIDEMIC SITUATION CORONAVIRUS (COVID-19)
OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN MUANG DISTRICT UNDER PHITSANULOK
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

วิภาวี พูลทวี^{1*} และจารุวรรณ นาดัน¹
Wipawee Pooltawee^{1*} and Jaruwan Natun¹

Received : 6 February 20223

Revised : 2 April 2023

Accepted : 11 April 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2565 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย จำนวน 44 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง รวมจำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹Department of Educational Administration, Faculty of Education,
Pibulsongkram Rajabhat University

*ผู้พิมพ์ประสานงาน E-mail: Wipawee.p@psru.ac.th

มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า การดำเนินการทั้งในสถานการณ์ปกติและสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19) มีการกระตุ้นวางแผน ส่งเสริมและสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้ครูประจำชั้น หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครองให้ร่วมกับคิด และร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเปลี่ยนแปลงของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ถูกปรับเปลี่ยนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ให้มีความรวดเร็วทันต่อสถานการณ์เพื่อให้ นักเรียนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย

คำสำคัญ: แนวทางการบริหาร ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ผู้บริหารโรงเรียน

ABSTRACT

The research aimed to study the conditions and guidelines for the administration of student care and support systems in the situation of the epidemic of the corona virus (Covid-19) of school administrators in Muang District. Under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. The population used in this study were schools in the Muang district. Under the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. Assign a sample using a table. Krejcie and Morgan sampled 44 schools by simple random sampling namely school administrators, Head of Student Support System, school committee, teacher and student parents (220 in total) The research tools were A questionnaire with a 5-point estimating scale and a focus group discussion. Statistics used in the research were mean, standard deviation, and qualitative data analysis.

Results revealed that, 1) Administrative care system for students in the situation of the epidemic of the corona virus (Covid-19) of school administrators in the Muang district. Under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1 Was at highest level. When considering each side, it was found that The aspect with the highest average was the aspect of student support and development at the highest level. and the side with the lowest average is the forward side. at a highest level 2) Guidelines for administering a support system for students during the outbreak of the corona virus of school administrators in the municipality Under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1, it was found that Operations in both normal situations and the epidemic situation of the Coronavirus (Covid-19) are

encouraged, planned, promoted, and created awareness and understanding among class teachers. Head of Student Support System school committee including parents to join in thinking and share opinions on the implementation of the student care and support system, Changes in the student support system. That was modified to the current situation. to be quick and timely in order for students to have a better quality of life able to live in a strong and safe society.

Keywords: Guidelines for the administration Student support system
Coronavirus 2019 epidemic School administrators

บทนำ

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นภาระงานสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องกำหนดเป็น นโยบายที่ชัดเจน มีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการประสานความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้ง ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคม มุ่งหวัง ความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูจำเป็นต้องรู้จักและเข้าใจเด็กอย่าง แท้จริง เพราะข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงของนักเรียนครบทุกด้านอย่างถูกต้องชัดเจน ด้วยวิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลาย นำเชื่อถือและตรวจสอบได้จะทำให้ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถช่วยเหลือนักเรียนให้พัฒนาในแนวทาง ที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละคน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ดังความตอนหนึ่งใน พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ว่า

“เยาวชนทุกคน มิได้ต้องการทำตัวเองให้ตกต่ำหรือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใด แท้จริง ต้องการเป็นคนดี ความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำ ควบคุมให้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง ในฐานะที่เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุด เพราะมีส่วนควบคุม ดูแลใกล้ชิด อยู่ทุก ๆ ด้าน รองลงมาจากบิดามารดา”

พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
วันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้รูปแบบการเรียนการสอนและการช่วยเหลือดูแลนักเรียนในแต่ละภูมิภาคของประเทศต้องมีความแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการได้เตรียมความพร้อมโดยกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนของโรงเรียนในพื้นที่ไว้ ได้แก่ 1) การเรียนแบบ On-site คือ การเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนซึ่งเหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีปริมาณนักเรียนน้อยสามารถจัดพื้นที่แบบเว้นระยะห่างและเข้มงวดการสวมหน้ากากอนามัยตามมาตรการด้านสาธารณสุข 2) การเรียนแบบ On-Air ผ่านระบบมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

หรือ DLTV 3) การเรียนแบบ On-Line ครูผู้สอนทำการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ 4) การเรียนแบบ On-demand ผ่านระบบแอปพลิเคชัน 5) การเรียนแบบ On-hand ครูผู้สอนเดินทางไปแจกเอกสารใบงานให้กับนักเรียนที่บ้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ทำให้ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนลดลง เพราะนักเรียนไม่สามารถเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนได้ จึงทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่สามารถเป็นไปได้อย่างเป็นระบบที่กำหนดไว้

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครูสายงานสอน การปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ โดยกำหนดให้ลักษณะงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นภาระหนึ่งในมาตรฐานตำแหน่งครู มีขั้นตอนและมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอก มุ่งองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ สำหรับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ได้มีกำหนดให้สำนักเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครบวงจรได้มาตรฐาน เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนา เต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะ การดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจนพร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ซึ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านจิตใจ ปัญหาครอบครัว ปัญหาด้านการเงิน ซึ่งอาจส่งผลให้นักเรียนเกิดความเครียด การเรียนรู้มีความถดถอยลง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น มีสุขภาพจิตที่ดี และสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคมต่อไปได้

จากปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาการจัดการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19) ในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานที่ส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเลือกศึกษา กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบาย วางแผนและบริหารในระดับสถานศึกษาในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 50 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2565 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) บุญชม ศรีสะอาด (2560: 43 - 46) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 44 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง รวม 220 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ 1) แบบสอบถาม เกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 2) แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการนำผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาวิเคราะห์ผล นำข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดมาเป็นประเด็นในการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เลือกข้อคำถามที่มี IOC ตั้งแต่ 0.6 แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุง แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร ครูผู้ดูแลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 30 คน ได้แก่ โรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 นำผลมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ

ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.965

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจาก โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2565 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 44 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ดูแลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง รวมจำนวน 220 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid 19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ผู้วิจัยนำผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่ได้มาสรุปประเด็นโดยวิเคราะห์ สาระเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ตามประเด็นที่ตั้งไว้ ทั้ง 5 ขั้นตอน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้การหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการสรุปเชิงบรรยายประกอบการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งต่อ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในด้านบวก เช่น นักเรียนที่มีระเบียบวินัย

ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในด้านลบ เช่น นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง หรืออารมณ์ร้อน

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนโดยการพิจารณาหลากหลายด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษากำหนดขอบข่ายและเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของครูประจำชั้นและสถานศึกษา

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีการกำหนดมาตรการการช่วยเหลือนักเรียนอย่างในสถานการณ์โควิด-19 อย่างชัดเจน และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมทักษะให้นักเรียนสามารถดูแลตัวเองจากอันตรายต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมกับวัย

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาให้ความเอาใจใส่นักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ต้องการความดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ

5. ด้านการส่งต่อ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาประสานงานกับหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอกในกรณีพบนักเรียนที่มีปัญหาซึ่งหน่วยงานภายในไม่สามารถดูแลช่วยเหลือได้

สรุปผลการดำเนินการสนทนากลุ่ม

จากการสนทนากลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปเพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ได้ดังนี้

แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่พบในโรงเรียน ไม่ว่าจะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) หรือในสถานการณ์อื่น ๆ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ โดยให้ความสำคัญทั้ง 5 ด้านที่กล่าวมา แต่เมื่อใดที่สถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญและปฏิบัติด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างแท้จริง และมีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนซ้ำ ๆ ในด้านอื่น ๆ ก็อาจจะไม่ต้องดำเนินการหรือดำเนินการอย่างน้อยที่สุด เพราะจะทำให้ทราบถึงสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนได้แสดงออกมาไม่ว่าจะทั้งด้านบวก ด้านลบ หรือเป็นการแสดงออกถึงความเครียด ความวิตกกังวลต่าง ๆ หรือรวมไปถึงปัญหาสุขภาพ ปัญหาการเงิน และอื่น ๆ เพราะเมื่อรู้จักนักเรียน

เป็นรายบุคคลผ่านกิจกรรมเชิงวิเคราะห์เพื่อสะท้อนตัวตนที่แท้จริงของนักเรียน จะมีการแก้ไขได้อย่างทันท่วงที เพื่อไม่ให้ปัญหาที่เกิดขึ้นมานั้นขยายวงกว้าง สร้างทักษะในการใช้ชีวิตส่งเสริมให้นักเรียนสามารถดูแลตัวเองได้จากอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่หากพบปัญหาขึ้นมาแล้วนั้น ทุกภาคส่วนได้แก่ ผู้บริการ คุณครู ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน หน่วยงานต่าง ๆ ควรมีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยกิจกรรมพิเศษ หรือได้รับการดูแลพิเศษจากครูประจำชั้น และทำให้เกิดผลกระทบกับตัวเด็ก จิตใจ สังคมของนักเรียนให้น้อยที่สุดหรือไม่ส่งผลกระทบจะเป็นการดีที่สุด นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังสามารถทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง เป็นกระบวนการ ส่งเสริมให้ครูจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในห้องเรียนให้ชัดเจน และเข้มแข็ง จึงนำมาสร้างเป็นวงจรในภาพรวมของสถานศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวช่วยในการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียน (Big Data) เพื่อให้ความสะดวกในการค้นหาและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งสามารถใช้แอปพลิเคชัน เข้ามาเป็นส่วนช่วยในการสร้างนวัตกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน จะสามารถร่วมกันแก้ปัญหากับหน่วยงานภายในและขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีรูปแบบการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ ดำเนินการทั้งในสถานการณ์ปกติและสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - 19) มีการกระตุ้น วางแผน ส่งเสริมและสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้ครูประจำชั้น หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครองให้ร่วมคิด และร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ถูกปรับเปลี่ยนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ให้มีความรวดเร็วทันต่อสถานการณ์เพื่อให้นักเรียนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรมารณ สนิธิ (2560: 18) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบแบบแผน มีขั้นตอนการดำเนินงานโดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาในการส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 8) ได้กล่าวถึงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม ดูแล แก้ไขปัญหาต่าง ๆ และได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ถูกวิธีและทันเวลา ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

เป็นรายบุคคล เป็นกลไกสำคัญในการลดปัญหาการออกกลางคัน แต่จะช่วยประคับประคองให้ผู้เรียนอยู่ในระบบการศึกษาได้ตลอดหลักสูตร สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าผู้เรียนแต่ละสถานภาพจะได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ผู้เรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างอบอุ่นด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ผู้เรียนรักโรงเรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพอย่างรอบด้าน ก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีทักษะชีวิต สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นผู้รู้จักตัวเอง ควบคุมตนเองได้ มีความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาความเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล เทียงดี (2563: 52) ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลในแต่ละด้านโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและสถานศึกษา มีความตระหนัก ตั้งใจและจริงจังกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งการทราบความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักพื้นฐานของแต่ละครอบครัววิถีชีวิตที่แตกต่าง การเลี้ยงดูที่ต่างกัน อาจจะทำให้พฤติกรรมที่เด็กนั้นแสดงออกมาไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นการที่สถานศึกษาได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จะทำให้รับทราบข้อมูลในส่วนที่จำเป็น จะทำให้เข้าใจนักเรียน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างตรงประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรฉาย ไทยรัตน์ (2561: 107) กล่าวถึงด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลว่า สถานศึกษามีการสำรวจพื้นฐานนักเรียน ที่เป็นปัจจุบัน มีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง ครูมีการบันทึกข้อมูลนักเรียนทุกคนในระเบียบสะสมและนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ สิงค์คำ (2560: 26) กล่าวว่า เป็นการสังเกตศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัว และด้านสังคม โดยใช้เครื่องมือ ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมาภรณ์ สนิธิ (2560: 70) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนอย่างชัดเจน โดยมีการจัดทำคู่มือการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อการคัดกรองปัญหาหรือความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมไปถึงการคิดวิธีการแก้ปัญหาให้มีความรวดเร็วและ

แก้ไขได้ตรงกับปัญหาที่พบ มีความชัดเจนในการคัดกรองนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่ต้องการเร่งด่วนก่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา พรมรัตน์ (2559: 90) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมมี ปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือในการพัฒนา นักเรียน วางแผนร่วมกันระหว่าง บุคลากรในโรงเรียน และผู้ปกครองเพื่อคัดกรองนักเรียนได้ถูกต้อง ใช้เครื่องมือคัดกรองที่มีคุณภาพ พิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ/กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ตามเกณฑ์ของโรงเรียน และข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยที่สุด คือ ครูประจำชั้นและครูแนะแนวรักษาข้อมูลที่เป็น ความลับของนักเรียนและมีการประเมินผลและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนในแต่ละภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชามณซ์ ม่วงแก้ว (2559: 30) กล่าวไว้ว่า เป็นการจัดกลุ่มเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยการคัดกรองจะต้องทำด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรอง นักเรียนนั้น ให้อยู่ที่ดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา และยึดเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ซึ่งการคัดกรองนักเรียนมีประเด็นในการพิจารณาในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐดนัย รุ่งกลิ่นขจร (2559: 116) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอด่านช้าง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

3. แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูและนักเรียนทุกคน มีการพัฒนา ตนเอง มีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองได้ทำ ส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นการช่วยป้องกันนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา ไม่สร้างปัญหาเพิ่มขึ้น โดยโรงเรียนอาจจะ จัดการส่งเสริมที่หลากหลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรมเสริมในห้องเรียน การประชุมผู้ปกครองนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมที่เด็กนักเรียนให้ความสนใจ เป็นสนับสนุน ให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือ กลุ่มที่มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียน กลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ได้กลับมาเป็นนักเรียน กลุ่มปกติโดยอาศัยกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม ประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพที่โรงเรียน หรือชุมชนคาดหวังต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญยิ่ง พรหมจรรย์ (2560: 13) กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภูมิใจในตัวเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา และ เป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามที่โรงเรียนหรือชุมชน คาดหวังการส่งเสริมและพัฒนาโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของไพบุลย์ เด่นสว่าง ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูประจำชั้นให้ความสนใจกับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันแต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เช่น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันการเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหายาเสพติด จัดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด โดยไม่แบ่งแยกชัดเจนระหว่างนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกับนักเรียนกลุ่มปกติ อาจจะมีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหา มีการรายงานผลการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้บริหาร ครูทุกคนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขเพื่อพัฒนานักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรฉาย ไทยรัตน์ กล่าวว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยงมีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน มีการรายงานผลการป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ครูทุกคนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน ครูมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและใช้หลักจิตวิทยาวัยรุ่นในการ ให้คำปรึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา สอนโว (2560: 8) กล่าวไว้ว่า เป็นการที่ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวและโรงเรียน กำหนดแนวทางและหาวิธีป้องกันและแก้ไขนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาโรงเรียนต้องดูแล เอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลย นักเรียนให้เป็นปัญหาของสังคมต่อไปและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา พรหมรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมาก

5. แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการส่งต่อ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่พบ โดยนอกเหนือจากการช่วยเหลือในสถานศึกษานั้น ยังขอความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกในการเปลี่ยนสังคมให้กับเด็ก การปรับพฤติกรรม การร่วมแก้ปัญหา ซึ่งสถานศึกษาจะอำนวยความสะดวกในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาในสถานศึกษาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะมีการติดตามผลในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป แต่ในขั้นตอนการส่งต่อจะเป็นสิ่งสุดท้ายที่ผู้บริหารโรงเรียนจะเลือกทำเฉพาะในกรณีที่ไม่สามารถจัดการแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนัย รุ่งกลิ่นขจรกุล (2558: 115) กล่าวไว้ว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการดำเนินงานอันดับสูงสุดที่ 3 อันดับได้แก่ การร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษาในการช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

อย่าสม่ำเสมอ รองลงมาได้แก่ การจัดให้มีการประชุมสรุปพฤติกรรมนักเรียนในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อหา
มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน และรองลงมาลำดับที่สาม ได้แก่
การส่งเสริม และสนับสนุนบุคลากร ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และทักษะในการให้
คำแนะนำ และการให้คำปรึกษาตามหลัก จิตวิทยาเบื้องต้นแก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รัชพล เทียงดี
(2563: 27) กล่าวไว้ว่า เป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ประสานงานกับครูแนะแนว หรือครูฝ่าย
ปกครอง ในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือและการส่งต่อหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรง และสอดคล้องกับ
งานวิจัยของกัลยา พรมรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 1 ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาแนวทางแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งต่อ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดระบบการส่งต่อที่ชัดเจน ทันท่วงที มีการวางแผนการ
ประสานงานล่วงหน้า รวมถึงการติดต่อสื่อสาร กับทีมสหวิชาชีพ สำนักงานพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์ โรงพยาบาล ตำรวจ ผู้นำชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ครูควรจำแนกปัญหาของนักเรียนให้ชัดเจนว่าปัญหาแบบใด ควรส่งต่อให้หน่วยงานใด
เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและยกระดับให้เป็นไปตามนโยบายสถานศึกษาตลอดไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้กับสถานการณ์อื่น ๆ เช่น โรคอุบัติใหม่หรือ
สถานการณ์อื่น ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยเป็นสารสนเทศในการปรับปรุง
และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีมาเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน เช่น การใช้โปรแกรมรวบรวมข้อมูลพื้นฐานนักเรียน เพื่อบันทึกข้อมูลและได้ฐานข้อมูล
ภาพรวม (Big Data) ของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา พรมรัตน์. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนในสังกัด สพป. มหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- จันทร์ฉาย ไทยรัตน์. (2561). การบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อ.เมือง จ.เชียงราย. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ณัฐธินัย รุ่งกลิ่นขจร. (2559). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอด่านช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญยิ่ง พรหมจารีย์. (2560). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ปรมาภรณ์ สนธิ. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา อดุสสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พิชามญช์ ม่วงแก้ว. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รุ่งนภา สุขสำแดง. (2563). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). **12 นโยบายการจัดการศึกษา 7 วาระเร่งด่วนของ**
กระทรวงศึกษาธิการ. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://www.spm-pn.go.th/1799/>
(2565, 20 พฤษภาคม).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.**
กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ**
แนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัจฉรา สอนโว. (2560). **ประสิทธิผลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังกัด 4**
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Padrom, I. (2021). **A Study on the Psychological Wound of covid-19 in University**
Students. University of Santiago de Compostela, Santiago de Compostela,
Spain.